

آیین‌نامه شوراهای حل اختلاف

آیین‌نامه شوراهای حل اختلاف که در تاریخ 1388/1/16 به تأیید و تصویب ریاست محترم قوه قضاییه رسید در شماره 18670 مورخ یکشنبه 88/1/23 روزنامه رسمی کشور درج و منتشر گردید .

فصل اول - تعاریف و اصطلاحات :

ماده 1- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند :

1- قانون : قانون شوراهای حل اختلاف مصوب 1387/4/18 کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی.

2- آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور در بند (1) .

3- شورا : شورای حل اختلاف موضوع قانون مذکور و این آیین‌نامه.

4- مرکز امور شوراها: مرکز امور شوراهای حل اختلاف.

5 - رئیس شوراهای استان: رئیس شوراهای حل اختلاف هر استان.

فصل دوم - تشکیلات شورا :

ماده 2- سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت بر عملکرد شوراها بر عهده مرکز امور شوراها خواهد بود. رئیس مرکز توسط رئیس قوه قضاییه، منصوب می‌شود.

ماده 3- ریاست شوراهای استان به عهده یکی از معاونین رئیس کل

دادگستری استان خواهد بود که بنا به پیشنهاد رئیس کل دادگستری و تأیید مرکز

امور شوراها و تصویب رئیس قوه قضاییه تعیین می‌شود، رئیس شوراها در حوزه

قضایی شهرستان و بخش نیز از بین قضات شاغل و بنا به پیشنهاد رئیس

شوراهای استان برای مدت 3 سال توسط رئیس کل دادگستری استان منصوب می‌شود.

تبصره - عزل رئیس شوراهای استان با پیشنهاد رئیس کل دادگستری

استان و تأیید مرکز امور شوراها و تصویب رئیس قوه قضاییه خواهد بود.

ماده 4- ابقاء شوراهای موجود و در صورت نیاز تشکیل شورای جدید، یا

انحلال آنها با پیشنهاد رئیس حوزه قضایی و موافقت رئیس کل دادگستری استان

تا سقف اعتبارات موجود ممکن خواهد بود. رئیس کل دادگستری استان می‌تواند

حسب ضرورت شوراهای تخصصی را با لحاظ نوع جرایم و دعاوی تشکیل دهد.

تبصره - به منظور استفاده از فضاهای عمومی، تشکیل شوراها به صورت

سیار یا دایم در مساجد، مدارس، حوزه‌های علمیه، اماکن فرهنگی و مانند آن به

پیشنهاد رئیس شوراهای استان و موافقت رئیس کل دادگستری استان و

هماهنگی با مقامات ذیربط مزبور انجام خواهد شد .

ماده 5 - رئیس اداره شوراهای شهرستان یا بخش برای انجام امور دفتری و

بایگانی هر یک از چندشعبه شورا یک نفر مسئول دفتر تعیین و جهت صدور ابلاغ به

رئیس شوراهای استان پیشنهاد می‌نماید. تعیین یکی از اعضای اصلی یا

علي البدل شورا به عنوان مسئول دفتر بلامانع است. مجتمع شورايي نيز مي تواند داراي يك دفتر كل باشد كه مدير آن با پيشنهاد سرپرست مجتمع و ابلاغ رئيس شوراهاي استان تعيين خواهد شد.

فصل سوم - انتخاب اعضاء شورا :

ماده 6 - اعضاء اصلي و علي البدل شوراهي توسط رئيس حوزه قضايي از ميان افراد مورد اعتماد به طرق مقتضي از جمله نشر آگهي يا مشورت با مسئولان و مقامات محلي تعيين و به رئيس شوراهاي استان پيشنهاد خواهند شد تا پس از احراز صلاحيت و دارا بودن شرايط مقرر در قانون با ابلاغ رئيس كل دادگستري استان منصوب گردند.

تبصره - اعضاء شوراهي با رعايت ضوابط قانوني ترجيحاً از ميان كساني برگزيده خواهند شد كه از اعتبار اجتماعي و معنوي لازم برخوردار بوده و بتوانند اختلافات و مسائل ارجاع شده را از طريق مصالحه و سازش فيصله دهند.

ماده 7 - مدت عضويت اعضاء شورا سه سال است و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

تبصره - ادامه عضويت اعضاء شوراهي كه قبل از لازم الاجراء شدن اين قانون انتخاب شده اند تا پايان دوره عضويت آنها بلامانع است.

ماده 8 - رئيس هر شورا از ميان اعضاء شورا به پيشنهاد رئيس حوزه قضايي و تأييد رئيس شوراهي استان و ابلاغ رئيس كل دادگستري تعيين خواهد شد.

ماده 9 - ترتيب حضور اعضاء اصلي و علي البدل شورا از لحاظ روزها و ساعاتي كه بايد در محل خدمت حاضر شوند با لحاظ حجم كار و مراجعين حسب مورد به عهده رئيس اداره شوراي شهرستان يا بخش و با اطلاع رئيس شوراهي استان خواهد بود.

فصل چهارم - قاضي شورا :

ماده 10 - به منظور تأمين قضات شوراهي هر ساله تعدادي از قضات جديدالاستخدام يا قضات موجود با ابلاغ رئيس قوه قضاييه به شوراهي اختصاص داده خواهد شد و تا زماني كه نياز شوراهي از اين جهت مرتفع نگردد از قضات مراجع قضايي با پيشنهاد رئيس شورا و تأييد رئيس كل دادگستري استان و تصويب رئيس قوه قضاييه به صورت پاره وقت، مأمور به خدمت در شوراهي خواهند شد .

ماده 11 - قاضي شورا در محل استقرار شورا انجام وظيفه مي نمايد و جلسات رسيدگي در همان محل تشكيل خواهد شد .

فصل پنجم - صلاحيت شورا :

ماده 12 - حوزه صلاحيت محلي هر شورا منطبق با حوزه قضايي مربوط است و حوزه كاري هر شورا براساس اختصاص قسمتي از حوزه قضايي بخش يا شهرستان به شورا يا مجتمع هاي شورايي توسط رئيس حوزه قضايي مربوط تعيين مي گردد.

ماده 13- استثنائات مقرر در ماده 10 قانون شامل دعاوي و اختلافات موضوع ماده 12 آن نیز خواهد شد.

ماده 14- شکایات و دعاوي موضوع مواد 9 و 11 قانون که در صلاحیت شورا است مستقیماً در شورا مطرح می‌گردد، ضابطین دادگستری مکلفند شکایات و دعاوي مذکور را به شورای محل ارسال نمایند.

تبصره - شوراها می‌توانند در اموري که جنبه حق‌الناسی محض دارد مانند قصاص و ديه بعد از رأي قطعي دادگاه نیز حسب درخواست طرفین، برای سازش در زمان معین، اقدام لازم را انجام دهند.

ماده 15- مراجع قضایی موظفند از پذیرفتن دعاوي و شکایاتی که در صلاحیت شورا است خودداری نموده و طرفین را به شورا هدایت نمایند.

ماده 16- عدم تمایل طرف دیگر دعوي یا شکایت نسبت به رسیدگی توسط شورا موضوع تبصره ماده 8 قانون می‌تواند با حضور وي یا وکیل یا قائم مقام قانونیش در شورا اعلام گردد یا به صورت کتبی به عمل آید.

ماده 17- جرائم قابل گشت مطابق قوانین موضوعه خواهد بود.

ماده 18- اموال عمومی موضوع بند «د» ماده 10 قانون، اعم از اموال دولتی و اموال عمومی غیردولتی می‌باشد که اموال عمومی غیردولتی شامل کلیه اموال مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده 3 قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 1386 خواهد شد.

ماده 19- مراجع اختصاصی موضوع بند «ه» ماده 10 قانون، مراجعی مانند هیأت‌های حل اختلاف کار، کمیسیون ماده 100 قانون شهرداری و هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی و مراجع قضایی غیردادگستری نیز نظیر سازمان قضایی نیروهای مسلح، دیوان عدالت اداری می‌باشد.

ماده 20- چنانچه شورا به هر طریق از وجود اموال اشخاص محجور که بدون ولی یا قیم باشند، یا غایب مفقودالثر یا ارث بدون وارث یا مال مجهول‌المالک در حوزه فعالیت خود اطلاع حاصل کند، مکلف است بدون فوت وقت و در صورت امکان با استفاده از ضابطین دادگستری، اقدام لازم را حسب مورد جهت حفظ و نگهداری اموال موصوف و جلوگیری از تضییع آن به عمل آورد و در اسرع وقت به مرجع قضایی اعلام نماید. در این مورد هر کس از وجود اموال مذکور اطلاع یابد، موظف است مراتب را به نزدیکترین شورا اطلاع دهد. اقدامات موضوع این ماده با توجه به نوع و کیفیت مال به تشخیص شورا بوده و خارج از نوبت به عمل می‌آید، هزینه نگهداری به عهده مالک یا مالکان خواهد بود و در صورت عدم شناسایی وي، از اموال یادشده طبق قانون اجرای احکام مدنی قابل وصول است.

ماده 21- پرونده‌های مطرح در شوراها که تا زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون منتهی به اتخاذ تصمیم نهایی نشده‌اند، چنانچه در صلاحیت شورا نباشند، در امور کیفری با قرار عدم صلاحیت پرونده به مرجع صلاحیت‌دار قضایی ارسال خواهد شد و در امور حقوقی، خواهان به طرح دعوي در مرجع ذیصلاح راهنمایی می‌شود و اصول اسناد و مدارک به ارائه‌دهنده یا ارائه دهندگان مسترد و پرونده بایگانی خواهد شد.

فصل ششم - داوري :

ماده 22- علاوه بر مواردی که «شورا» براساس ماده 47 قانون به عنوان داور مرضی الطرفین تعیین می‌شود، اشخاصی که اهلیت اقامه دعوی دارند می‌توانند با توافق یکدیگر به شورای حل اختلاف مراجعه تا شورا داوری کرده یا برای آنان نسبت به انتخاب داور یا داوران اقدام کند.

متعاملین نیز می‌توانند در ضمن معامله یا خارج از آن تراضی نمایند که در صورت بروز اختلاف فی‌مابین، به شورا جهت تعیین داور مراجعه کنند.
داوری‌های موضوع این ماده تابع مقررات باب هفتم قانون آیین دادرسی مدنی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب 1379 مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

فصل هفتم - ترتیب رسیدگی در شورا :

ماده 23- شورا با حضور تمامی اعضای رسمیت یافته و رأی اکثریت مناط اعتبار است، در غیاب يك یا دو عضو اصلي شورا اعضای علی‌البدل جایگزین غایب یا غایبین خواهند شد .

ماده 24- در مجتمع شورایی ارجاع پرونده به شعب شوراها به صورت کامپیوتری و به طور نامشخص انجام می‌گیرد.

ماده 25- رسیدگی به درخواست‌هایی که به صورت شفاهی مطرح و در صورت مجلس درج می‌گردد، منوط به پرداخت هزینه دادرسی موضوع ماده 24 قانون می‌باشد.

ماده 26- دعوی طاری موضوع ماده 22 قانون به دعاوی گفته می‌شود که از امور اتفاقی است و در جریان رسیدگی، از سوی یکی از اصحاب دعوی یا شخص ثالث با فرض وحدت منشاء و موضوع و ارتباط کامل با دعوی اصلی مطرح و توأمان مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. مانند ورود شخص ثالث، جلب شخص ثالث و دعوی متقابل.

ماده 27- تأمین دلیل: ملاحظه و صورت‌برداری از دلایل و مدارکی است که احتمالاً در آینده دسترسی به آنها سخت یا غیرممکن گردد. نظیر تحقیق محلی و کسب اطلاع از مطلعین و اخذ نظر کارشناس یا استفاده از دلایل موجود در محل یا دلایلی که نزد طرف دعوا یا دیگری است.

ماده 28- تحقیق محلی و معاینه محل موضوع ماده 23 قانون به نحو زیر انجام خواهد شد.

الف: تحقیق محلی: کسب اطلاع از اهالی محل نسبت به موضوع مورد اختلاف برای کشف واقع است که باید به صورت کتبی گزارش شود.
ب : معاینه محلی: مشاهده محل مورد اختلاف توسط عضو شورا برای کشف واقع است که مشروح مشاهدات صورتمجلس خواهد شد.

شورا برای اجرای قرار تحقیق و معاینه محلی وقت معینی اختصاص و به طرفین ابلاغ می‌نماید تا در معیت عضو شورا به محل مراجعه و مطلعین یا شهود خود را معرفی نمایند. تهیه وسیله اجرای قرار به عهده متقاضی است و در صورت عدم تهیه وسیله مذکور، استناد به تحقیق و معاینه محلی از عداد دلایل وی خارج

خواهدشد و اگر اجرائی این قرار به نظر شورا باشد تهیه وسیله به عهده خواهان خواهدبود و در صورت عدم تهیه وسیله چنانچه شورا نتواند بدون اجرائی قرار اتخاذ تصمیم نماید، دادخواست ابطال و خواهان راهنمایی لازم خواهدشد.

ماده 29- در دعوی مدنی درخواست به انضمام دلایل و مدارک، پرداخت هزینه دادرسی مقرر به تعداد خواندگان به اضافه یک نسخه تهیه و تقدیم شورا می‌شود و در شکایت کیفری درخواست با ذکر نام، نام خانوادگی، سن، نشانی شاکی، طرف وی و قید محل دقیق وقوع جرم یا تخلف به همراه دلایل و مدارک و پس از پرداخت هزینه دادرسی مقرر به شورا تقدیم می‌گردد.

فصل هشتم - اتخاذ تصمیم و صدور رأی :

ماده 30- رسیدگی شورا درخصوص موارد موضوع ماده 8 قانون اگر براساس تراضی و سازش باشد گزارش اصلاحی صادر می‌گردد و به تأیید قاضی شورا رسیده و به طرفین ابلاغ خواهدشد و چنانچه براساس تراضی به سازش انجام نگیرد به ترتیب زیر اقدام خواهدشد:

ماده 31 - اگر موضوع مطابق ماده 9 قانون در صلاحیت شورا باشد، شورا پس از رسیدگی رأی مقتضی صادر می‌کند.

ماده 32- چنانچه موضوع مطابق ماده 11 قانون در صلاحیت قاضی شورا باشد وی پس از مشورت با اعضاء شورا و اخذ نظریه کتبی آنها مبادرت به صدور رأی می‌نماید، نظر اعضای شورا و مستندات باید ثبت و در پرونده منعکس باشد.

ماده 33- چنانچه موضوع نه در صلاحیت رسیدگی شورا و نه در صلاحیت رسیدگی قاضی شورا باشد موضوع سازش و شرایط آن به ترتیبی که واقع شده است در صورت مجلس منعکس و پرونده و خواهان یا شاکی به مرجع قضایی یا سایر مراجع ذیصلاح دیگر هدایت می‌شود.

ماده 34- پرونده‌هایی که در اجرائی ماده 12 قانون به شورا ارجاع می‌گردد، نتیجه رسیدگی شورا، مستقیماً به دادگاه ارجاع‌کننده ارسال خواهدشد و نیازی به تأیید قاضی شورا ندارد.

فصل نهم - ابلاغ اوراق و اجرائی احکام شورا :

ماده 35- ابلاغ اوراق، آراء و تصمیمات شورا حسب مورد به صورت کتبی، نامه‌های الکترونیکی، تماس تلفنی، ارسال پیام کوتاه و مانند آن انجام خواهدشد به نحوی که برای اعضاء یا قاضی شورا اطمینان حاصل شود مخاطب از موضوع ابلاغ مطلع گردیده والا باید کتباً انجام شود.

ماده 36- رئیس حوزه قضایی می‌تواند به منظور تسریع در اجراء آراء قطعی شوراهای واحد اجرائی احکام مدنی در محل شورا تحت نظارت قاضی شورا که توسط رئیس کل دادگستری استان انتخاب می‌شود ایجاد نماید. چنانچه اجرائی رأی شورا منجر به اعمال مقررات قانون نحوه اجرائی محکومیت‌های مالی و بازداشت محکوم‌علیه گردد، پرونده اجرائی برای اقدام به دادگستری محل ارسال می‌شود. اجرائی احکام کیفری شورا توسط قاضی شورا بعمل آمده و در صورتی که بازداشت

محکوم علیه لازم باشد، سوابق به واحد اجرائی احکام کیفری دادسرای عمومی و انقلاب محل ارسال خواهد شد.

ماده 37- اجراء احکام شورا حسب مورد تابع مقررات اجراء احکام مدنی و کیفری دادگاهها خواهد بود.

ماده 38- مواردی که انجام تکالیف و اجرائی تصمیم شورا مستلزم همکاری مراجع دولتی یا عمومی (به ویژه ضابطین دادگستری) است، مراجع مذکور مکلف به همکاری و ایفاء وظیفه بوده و در صورت تخلف حسب مورد متخلف مستوجب تعقیب کیفری، اداری و انتظامی خواهد بود.

فصل دهم - رسیدگی به تخلفات اعضاء شورا :

ماده 39- هیأت رسیدگی به تخلفات اعضاء شورا در محل اداره شوراهای استان مستقر خواهد شد اداره هیأت به عهده رئیس شوراهای استان می باشد و دبیر آن توسط رئیس شورا انتخاب می شود.

تبصره 1- جرایم اعضاء شورا، مذکور در ماده 43 قانون توسط مراجع قضایی ذیصلاح رسیدگی خواهد شد.

تبصره 2- تخلفات و جرایم دبیران و سایر کارکنان شورا بر حسب نوع تخلف یا جرم توسط هیأت تخلفات یا مراجع قضایی ذیصلاح رسیدگی خواهد شد.

فصل یازدهم - آموزش :

ماده 40- کلیه امور آموزشی شوراهای اعم از نیازسنجی، طراحی و اجرائی آموزش بدو یا ضمن خدمت و تهیه و تولید منابع آموزشی به عهده معاونت آموزش قوه قضاییه خواهد بود. مرکز امور شوراهای باید نیازهای آموزشی شوراهای را به معاونت مذکور اعلام نماید.

ماده 41- به منظور پاسخگویی به سوالات اعضاء شوراهای و ایجاد رویه واحد در رسیدگی و تصمیمات و آراء آنها، کمیسیون تخصصی مشورتی توسط مرکز امور شوراهای به ترتیب زیر تشکیل خواهد شد.

الف - اعضاء کمیسیون عبارتند از:

1- رئیس مرکز امور شوراهای (رئیس کمیسیون)

2- مدیرکل حقوقی و اسناد قوه قضاییه یا احد از قضات مجرب آن اداره به معرفی وی.

3- دو نفر از قضات مجرب و سابقه دار در امور شوراهای حل اختلاف با معرفی مرکز امور شوراهای .

4- رئیس شوراهای استان تهران .

ب - جلسات کمیسیون با حضور حداقل 4 نفر از اعضاء رسمیت یافته و نظر اکثریت منوط اعتبار است.

ج - دبیر کمیسیون توسط رئیس کمیسیون تعیین خواهد شد و دبیرخانه کمیسیون در محل مرکز امور شوراهای مستقر و عهده دار اخذ سؤالات، تنظیم نوبت و طرح آن در جلسات و تنظیم صورت مجلس مذاکرات و اعلام مصوبات کمیسیون و

سایر وظایف محول شده خواهد بود .

د - سوالات شوراها پس از بررسی و کارشناسی اداره شوراهای استان به کمیسیون مذکور ارسال خواهد شد، شوراهای استانها باید از ارسال سوالات تکراری و غیرضروری و مواردی که قبلاً مطرح گردیده خودداری نمایند .

فصل دوازدهم - امور مالی و اداری و پشتیبانی:

ماده 42- امور مالی و پشتیبانی و تأمین نیرو و امکانات اداری و آموزشی شوراها به عهده قوه قضاییه خواهد بود. به این منظور دفتر ویژه شوراها در معاونت مربوط و در معاونت اداری و مالی دادگستری استانها تشکیل خواهد شد و مطابق دستورالعمل پیشنهادی معاونت اداری و مالی، مصوب رئیس قوه قضاییه با هماهنگی مرکز امور شوراها و ادارات شوراهای استان اقدام خواهد کرد .

ماده 43- قوه قضاییه با هماهنگی مرکز امور شوراها و معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی رئیس جمهور و دستگاههای دولتی، در اجرای ماده 48 قانون، تلاش خواهد نمود در تأمین نیروی اداری مورد نیاز شوراها اعم از اعضاء و کارکنان از کارکنان وزارتخانهها و سازمانها و نهادهای دولتی استفاده شود. تبصره - کارکنان وزارتخانهها و سازمانهای دولتی و دستگاه قضایی که به منظور فوق جذب می شوند باید واجد شرایط لازم و مقرر در قانون باشند. به ویژه علاقه مندی به خدمت در شورا و انجام وظایف مربوط، تجربه کافی، حُسن شهرت و مانند آن.

ماده 44- شورا موظف است هزینه دادرسی موضوع ماده 24 قانون را برابر مبالغ مقرر در ماده 3 قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، مصوب 1373/12/28 و اصلاحیه های بعدی آن و نیز جرایم قانونی را با رعایت مفاد مواد 26 و 27 آیین نامه در خصوص موارد صلاحیت موضوع مواد 8 ، 9 و 11 حسب مورد تا زمان انتشار تمبر مخصوص شورا با واریز نقدی به حساب بانکی، ویژه درآمدهای شورا وصول و به خزانه واریز نماید.

تبصره 1- قوه قضاییه با هماهنگی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و خزانه داری کل نسبت به ایجاد ردیف های درآمدی و اعتبار هزینه ای موارد فوق و همچنین اخذ تخصیص و توزیع اعتبار آن با هماهنگی مرکز امور شوراها برابر ضوابط قانونی اقدام خواهد نمود.

تبصره 2- بودجه و اعتبار مورد نیاز شوراها هر ساله توسط قوه قضاییه با هماهنگی مرکز امور شوراها تعیین و به دولت پیشنهاد خواهد شد.

ماده 45- پاداش آن دسته از اعضاء ، دبیران و سایر کارکنان شوراها که از کارکنان مأمور به خدمت ادارات دولتی یا قوه قضاییه نیستند با لحاظ حجم کمی و کیفی پرونده های رسیدگی شده، ساعات اشتغال، وضعیت محل خدمت و سایر عوامل مؤثر به موجب دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد مرکز امور شوراها و تأیید وزیر دادگستری به تصویب رئیس قوه قضاییه می رسد.

تبصره 1- حفظ پست سازمانی و پرداخت حقوق و مزایای کارکنان که به شوراها مأمور می شوند در تمامی مدت خدمت در شوراها، از سوی دستگاه های

ذیربط آنها با تأیید معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی رئیس جمهور بلامانع است.

تبصره 2- مأموریت کارکنان سایر دستگاه‌ها در شوراها به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و موافقت مرکز امور شوراها و از طریق اداره کل امور اداری و استخدامی کارکنان اداری قوه قضاییه انجام خواهد شد.

ماده 46- حقوق و مزایا و دستمزد اضافه‌کاری قضات شورا همانند قضات دادگستری است، در خصوص ساعات اضافه‌کاری و تعلق پاداش به قضات شورا، امور مالی دادگستری با توجه به اعلام نظر کتبی رئیس اداره شوراهای استان و تأیید رئیس کل دادگستری استان اقدام خواهند نمود .

ماده 47- امور مربوط به جذب و گزینش اعضاء و کارکنان شورا توسط هیأت مرکزی گزینش کارکنان اداری قوه قضاییه در مرکز استانها انجام خواهد شد .

فصل سیزدهم - نظارت و بازرسی :

ماده 48- رئیس کل دادگستری استان علاوه بر وظایف دیگر در قبال شوراها باید نظارت مؤثر بر عملکرد شوراهای حوزه مأموریت خود معمول نمایند و در این زمینه پاسخگو است.

ماده 49- رئیس شوراهای استان نیز ضمن مدیریت بر شوراهای حوزه استان موظف است، با برنامه‌ریزی مدون بر امور شوراها نظارت نماید و به شکایات اشخاص علیه شوراها رسیدگی و اقدام قانونی به عمل آورد. همچنین رئیس شورای شهرستان و بخش نیز به ترتیب مذکور در این ماده عهده‌دار مسئولیت فوق می‌باشند. رئیس هر شورا نیز بر امور اداری و دفتر نظارت کرده تا قوانین و مقررات به نحوه صحیح اجراء گردد.

ماده 50 - مرکز امور شوراهای قوه قضاییه ضمن اعمال نظارت بر شوراها موظف است گزارش عملکرد سالانه شوراها اخذ و با بررسی و ارزیابی و ارائه پیشنهادات لازم مراتب را به رئیس قوه قضاییه ارائه نماید.

فصل چهاردهم - اطلاع رسانی :

ماده 51 - امور اطلاع رسانی شوراها به ویژه از جهت معرفی شوراها و حدود و نوع صلاحیت و اختیار آنها و انعکاس عملکرد شوراها با هدف توسعه و تعمیق فرهنگ صلح و سازش توسط مرکز امور شوراها با هماهنگی شورای اطلاع رسانی قوه قضاییه به صورت مستقر و همه جانبه انجام خواهد شد .

ماده 52 - این آیین‌نامه در 52 ماده و 11 تبصره با پیشنهاد وزیر دادگستری در تاریخ 1388/1/16 به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید.